

Józsa István Lajos¹

Az igaz ember hitből él!

„Az én igaz emberem pedig hitből fog élni, és ha meghátrál, nem gyönyörködik benne a lelkem.« De mi nem a meghátrálás emberei vagyunk, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk.» (Zsid 10,38–39)

„Igyekezz kipróbált emberként megállni Isten előtt, mint aki nem vall szégyent a munkájával, hanem helyesen fejtegeti az igazság igéjét.» (2Tim 2,15)

Kedves keresztény Testvéreim!

Előljáróban hadd mondjam el, nagy megtiszteltetés számomra, hogy ezen a főtanácsi istentiszteleten én prédikálhatok. Köszönöm Istennek és egyháznak a felkínált lehetőséget.

Adventben vagyunk. A természet már nyugszik, erőt gyűjt a majdani újjászületéshez. Az ember keresi a csendet, azt a mély, lélektisztító csendet, amely szembesíti önmagával és hozzásegíti gyarlóságai, gyengeségei, rossz szokásai és rossz tulajdonságai elhagyásához, levetkezéséhez. Segít Istennel való kapcsolata elmélyítésében, intenzívebb megélésében. Hiszem, hogy minden karácsonyban újrafényeződik bennünk a megkopott jézusi szeretet, újjászületik bennünk az emberiesség, a fény és a hit. Hamarosan az idei esztendőnek is a végéhez érünk, és meggyőződésemmel, hogy továbbra is a hit kell legyen a mi legjobb útítársunk, mert csak ez adhat elég erőt mindennapi küzdelmeinkhez, életvezetésünkhöz, egyszóval: életünkhöz.

¹ Elhangzott 2014. december 5-én a Főtanács ülésén Székelyudvarhelyen.

Hangsúlyozni szeretném, hogy a keresztény ember a hit embere, ezért minden élethelyzetben bizakodó életszemléletű kell maradjon, hinnie kell a dolgok kedvező alakulásában és jóra fordulásában. Nem lehet folyton panaszkodó, zsörtölődő, békétlenkedő, perlekedő avagy éppen zúgolódó. Életének középpontjában Istennek kell állania és nem a megbénító félelemnek, szorongásnak és tétovázó bizonytalanságnak. A keresztény ember lelkébe nem fészkelheti be magát az életből való keserű kiábrándulás, reményvesztettség, csüggedés és lemondás. Szeretném, ha nyitott lélekre találna a felolvasott bibliai buzdítás: „Az én igaz emberem pedig hitből fog élni, és ha meghátrál, nem gyönyörködik benne a lelkem.» De mi nem a meghátrálás emberei vagyunk, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk.” (Zsid 10,38–39)

Keresztény Testvéreim! Vajon miért lényeges figyelmeztetés ez? Úgy gondolom, azért, mert a hitnek és az igazságnak egymással karöltve kell járnia. Az igaz embernek hitből kell élnie, és a hit emberének az igazsághoz kell igazodnia és ragaszkodnia. Az igaz ember nem fordulhat el Istentől, mert az igazság megismerésének forrásául elsősorban Isten törvénye szolgál. Csak úgy maradhatunk meg igaznak, ha feddhetetlenül élünk, és hűségesek maradunk Isten parancsolataihoz és rendelkezéseihez.

A Zsidókhoz írt levél szerzője tisztában volt azzal, hogy a mózesi törvények értelmében az bizonyult igaz embernek, aki betöltötte a törvényt. Mégsem a törvényre hívja fel a figyelmet, hanem a hitre. Vajon miért? Azért, mert a mózesi törvények egyedül üdvözítő voltát valló zsidók életébe befészkelte magát a törvény betöltéséből fakadó önelégültség és önteltség. Sőt, ami ennél is rosszabb volt, a farizeizmus: a vallási törvények látszólagos, formális gyakorlása.

Isten törvényével összeegyeztethetetlen mind a felfuvalkodottság mind a tettetett, színlelt vallásosság, egyszóval a képmutatás. Jézus a legkíméletlenebbül bírálta ezeket. Az őszinte hit nem engedi, hogy befészkelje magát életünkbe a képmutató, megjátszott, tettetett, színlelt vallásosság.

Azt olvastam fel, hogy az igaz ember hitből él. De milyennek kell lennie ennek a hitnek?

Mindenekelőtt Istenből táplálkozáson és élőnek kell lennie. Az igaz ember tudja, hogy a nálánál nagyobb valóságnak, Isten valóságának elfogadása és az övénelkülönb igazságnak, Isten igazságának elismerése nem kisebbé, hanem ellenkezőleg, nagyobbá teszi őt.

A valódi hitnek szüntelenül jobbra és többre ösztönözni kell lennie, mert alacsony követelményekhez nem lehet felnőni. Csak a magasra állított mérce növelhet.

A valódi hit meg kell tanítson önfegyelmre és fegyelmezett életvezetésre is. A költő, Babits Mihály sorai így vallanak erről: „Lássátok, a korlátokat dicsérem: / a korlát a legbiztosabb valóság. / Tövis tart ébren rózsaittas éjen, / lévén biztosabb való, mint a rózsák. / Szoros formából születik az érem, / formának zord acél kell, nem nyúlós zsák. / Élet s lélek szétomló pára volna, / hogyha nem lenne száz korlátja forma.” (*Hadjárat a semmibe*)

Az igaz hit meg kell tanítson gyarlóságaink, gyengeségeink, rossz szokásaink leküzdésére is, mert sokszor „kiűzzük” életünkben Istent, vagy csak éppen hallgatólagosan tűrjük meg, hogy helyet adhassunk életünkben gyarlóságainknak, gyengeségeinknek, rossz szokásainknak. Ezt fogalmazta meg okulásunkra igen találóan Augustinus egyházatyja is: „Uram, szívesebben győztelek le önmagamban, a magam vesztére, mintsem Te győztél volna le engem a magam javára és üdvösségére.”

A valódi hit meg kell tanítson önmagunkban is bízni, hogy tekintsük magunkat olyanoknak, amilyenek képességeink alapján lehetnénk, mert sokkal többre vagyunk képesek, mint azt gondolnánk! Az igaz, hogy Isten gondoskodik rólunk, hogy az Ő gondviselése valós, ez azonban nem teszi fölöslegessé az öngondoskodást.

Az igaz hit soha nem lehet fanatizmustól fűtött, türelmetlenségtől izzó hit, hanem türelmes, mások hitére is tekintettel lévő, a másként gondolkodást elfogadni segítő kell legyen. Szomorú, hogy a legtöbb ember hite csupán a másik felekezet gyűlöletére elég, de szeretetére már kevés. A felekezetieskedő hit nem szolgálja az egymás felé közeledést. Józanítsanak ki minden felekezetieskedőt Weöres Sándor gondolatai: „Sokan vannak lelkes és harcos katolikusok, protestánsok, izraeliták, kik Istent csak félig-meddig hiszik, és vallásuk dogmaiban egyáltalán nem tudnak hinni, mindamellettt ököltre mennek felekezetükért. A mozdonyból csak a kazánt vállalják, mely robbanékony, de a kerekeket nem, melyekkel járni lehet.” (*Felekezetiesség*)

A valódi hitnek nemcsak Istenre kell figyelnie, hanem Isten gyermekére, az emberre, a felebarátra is. Meg kell tanítson emberszeretetre is, mert Isten szeretete nem teszi fölöslegessé embertársunk szeretetét, hanem ellenkezőleg, kötelezővé teszi azt számunkra! Hamisnak tűnik minden olyan önigazoló és önáltató istenszeretet, amely kirekeszti, kizárja a felebarátot szeretetünkben.

A valódi hit nem a gondolkodásról leszoktató, elcsépelet teológiai fogalmakat szajkózó, egy kaptafára húzó, mindenkire kötelező módon érvényes hit, hanem gondolkodásra ösztönző, az egyéni véleménynek is helyet adó hit kell legyen.

Az igaz hit meg kell tanítson embertársainkban is bízni, mert a hit és a bizalom egy „anyaméhben” fogant ikertestvérek, amelyek egymás nélkül értelmetlenek.

A valódi hit nemcsak földi életünk irányítója kell legyen, hanem túl kell mutasson azon, és meg kell ajándékozzon az örökélet hitével is. Meg kell szabadítson végességünk nyomasztó érzésétől, hozzá kell járuljon egy földi életünkön is túlmutató reménység felismeréséhez és elfogadásához. Egyik költőnk megfogalmazásában: „A hűségnek nem veszhet el jutalma / S szívnek, kit a sors összevisszazúz; Pálmánkért a hit menny felé utalva: / Nem lenne csak sírunkig kalauz? / A vágy jobbat lel, mert jobbat keres.” (Tompá Mihály: *Halottak emlékezete*). Én ezt azzal egészítem ki, hogy: a hit jobbat lel, mert jobbat remél.

A valódi hit meg kell tanítson az összefogásra is, mert az azonos irányban tartó, összetartozásukat érző emberek könnyebben és gyorsabban célhoz érnek, mert egymást tolják előre. Hadd szemléltessen ezt egy érdekes és tanulságos felismeréssel:

„A téli szálláshelyükre tartó vadludak mindig egy kötelékben, ék alakban repülnek. Nem nehéz rájönnünk, hogy miért. Azért, mert az egyes madarak szárnycsapásai felhajtó erőt gerjesztenek nyomukban haladó társuk röptéhez. Az ékalak következtében a madárkötelék legalább 70 százalékkal nagyobb távolságra juthat el, mint külön-külön.

Azonban, ha egy madár kitér az alakzatból hirtelen megérzi a légellenállást és siet visszaigazodni. Amikor az élen haladó elfárad, helyet cserél egy társával, aki átveszi a vezetést. Az ékben hátul haladók kiáltozva bátorítják az élen repülőket, hogy ne lankadjanak.

Végül, ha valamelyiküket elfogja a rosszullét, vagy lövés éri és kihull a sorból, két társa vele együtt kiválik, és követi, hogy segítséget és védelmet nyújtson neki. Vele maradnak addig, amíg visszanyeri röpképességét, vagy elpusztul. Csak azután indulnak tovább saját csapatuk után vagy más csapathoz csatlakozva erednek övéik nyomába.”

Lám, az oktalan vadludak leckét adnak nekünk összefogásból! Ismerjük be, hogy rá vagyunk utalva egymásra, az összefogásra, az együttműködésre. De jó lenne végre megérteni azt is, hogy együtt könnyebb végezni a kimerítő feladatokat, mint külön-külön és előnyösebb is.

A felolvasott bibliai versek arra is ráirányítják figyelmünket, hogy a hit emberének nem szabad meghátrálnia, mert Isten nem gyönyörködik a meghátráló vagy visszakozó magatartásban. Bármit hozzon a jövő, szembe kell néznünk vele és a hit emberéhez méltó elszántsággal és bátorsággal kell küzdenünk. Julius

Caesar rendíthetetlen elszántságára van szükségünk ma is. Isten az övéhez hasonló bátor kiállást és elszántságot vár tőlünk is.

A történet szerint a nagy hadvezér egy alkalommal áthajózott légiójával a La Manche csatornán, és megérkezett Galliából (Franciaország) a mai Anglia területére. Miután partra szálltak, katonái szeme láttára felgyújtotta azokat a hajókat, amelyeken átszelték a csatornát. Az ellenség földjén, a szárazföldtől végképp elszakítva, a meghátrálás utolsó lehetőségétől is megfosztva egyetlen választásuk maradt: az előrenyomulás, a hódítás. És pontosan ezt tették. Ebben a szellemben cselekedett a halhatatlan Caesar. (Dale Carnegie).

A hit emberének is tűzbe kell vetnie a pesszimizmus legapróbb morzsáját is, és fel kell égetnie minden „hidat” maga mögött, mely a meghátráláshoz vagy a megfutamodáshoz utat kínál.

A hit embere számára azonban nem csak a győzelem fontos, hanem annak mikéntje is. Nem folytathatunk nemtelen harcot. Nem folyamodhatunk tisztességtelen eszközökhöz csak azért, hogy mindenáron győzhessünk, mert a győzelemhez való görcsös ragaszkodás gátlástalanokká, lelketlenekké, csörtetőkké, keresztényekhez méltatlanná tehet. A győzelem keveset ér, ha nem az igazságosság követelménye szerint történik.

Azt is felolvastam a Bibliából, hogy: „Igyekez kipróbált emberként megállni az Isten előtt, mint olyan munkás, aki nem vall szégyent, hanem helyesen fejtegeti az igazság igéjét.” // „...helyesen hasogatja az igazságnak beszédét.” Károli Gáspár fordításában (2Tim 2,15). A Szentírás szerint Istennek „kipróbált” emberekre van szüksége. „Kipróbált ember” pedig az, aki bebizonyította hűségét, rátermettségét, a próbákon bevált és megbízhatónak bizonyult. Kipróbált ember az, akinek az alkalmasságáról meggyőződtek, aki nem vallott szégyent Isten előtt.

Életünknek célja kell legyen. Nem bolyonghatunk céltalanul. Nem rögtönözhetjük napról napra életünket. Nem bízhatjuk életünk alakulását a vak véletlenekre. Ne felejtjük el, hogy csak „az a hajós talál kedvező szelet, aki tudja, hogy milyen irányban tart”. Mi kell irányt szabjunk életünknek. Legtöbbször rajtunk múlik minden. A környezet állandó vádolója, az önfelmentő okok keresése szolgálhat ideig-óráig mentségünkre, de nem életre szólóan. Nem hibáztathatunk mindig másokat, avagy a rendszert életünk vakvágányra jutásáért. Lássuk be, hogy legtöbbször mi hibáztunk. Mi voltunk könnyelműek, belőlünk hiányzott az önfegyelem, az akaraterő, az elszántság és a kitartás.

Vessünk számot önmagunkkal minél előbb. „Az önismeret akkor is nagy áldás, ha csupán korlátainkra tanít meg.” (Németh László). A kudarcok miatt

azonban nem kell végképp lemondani a sikerről. Aki hittel küzd, az előbb vagy utóbb győzni is fog.

„Ne legyünk a meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk”. Ámen.